

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **F. B.**, bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. D. A., advokátom, so sídlom v K., proti žalovanému **U., s.r.o.**, so sídlom v K., za účasti vedľajšieho účastníka **Sociálnej poisťovne**, ústredie, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8-10, pobočka Košice, Festivalové námestie č. 1, o **náhradu škody na zdraví**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 30 C 84/2004, o dovolaní vedľajšieho účastníka na strane žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 9. septembra 2009, sp. zn. 11 Co 68/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie vedľajšieho účastníka **o d m i e t a .**

Účastníkom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom z 2. augusta 2007, č.k. 30 C 84/2004-112 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 596 000,-- Sk do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol, že štát nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 95 760,-- Sk na účet Okresného súdu Košice II do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady škody na zdraví v sume 2 040 000,-- Sk titulom sťaženia spoločenského uplatnenia. V priebehu konania rozšíril žalobu a žiadal priznať odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 3 570 000,-- Sk (zodpovedajúce 70-násobku základného bodového ohodnotenia. Súd prvého stupňa zmenu žaloby pripustil. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že žalobca pracoval u žalovaného ako pánvár. Klinikou pracovného

lekárstva a klinickej toxikológie v Košiciach bola u neho 12. februára 2003 zistená choroba z povolania – strata sluchu vplyvom hluku. V dôsledku neustále zhoršujúceho sa zdravotného stavu bolo následne zistené, že súčasťou choroby z povolania sú aj vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií. Zo znaleckého posudku MUDr. P. F. z 9. októbra 2006 mal súd za preukázané, že u žalobcu bola aktuálne zistená psychická porucha, emočná labilita s ľahkými poruchami kognitívnych (poznávacích) funkcií. Podľa výsledkov vyšetrenia MUDr. D. C. z neštátnej psychiatrickej a sexuologickej ambulancie z 26.3.2004 žalobca trpí depresívnou poruchou pri somatickom ochorení nadväzne na čo bolo určené bodové ohodnotenie 400 bodov za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa položky č. 253. Vychádzajúc z § 195 ods. 1, § 198 ods. 1 písm. b/, § 203 ods. 1 Zákonníka práce v znení účinnom do 30. júna 2003, § 11 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia účinného od 1. januára 2004, § 1, § 4 ods. 1, § 6 ods. 1, § 7 ods. 1, § 9 ods. 4 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolestí a sťaženia spoločenského uplatnenia a prílohy k nej – položky č. 253 mal súd za to, že žalobca si uplatňuje nárok na zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu vzniku choroby z povolania a to na základe posudku Kliniky pracovného lekárstva a klinickej toxikológie a zároveň si uplatňuje i zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu psychiatrických zdravotných ťažkostí podľa vyšetrenia MUDr. D. C., spolu uplatňuje 70-násobok základného bodového ohodnotenia ($450 + 400 = 850$ bodov $\times 60,-$ Sk = 51 000,- Sk $\times 70 = 3 570 000,-$ Sk), pričom nežiadal náhradu škody v dôsledku choroby z povolania za sťaženie spoločenského uplatnenia v základnej výške, ale iba zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku vzniknutej choroby z povolania a v dôsledku vzniknutých zdravotných problémov v oblasti psychiatrie a preto pre neuplatnenie nároku na základné bodové ohodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu zdravotných problémov v oblasti psychiatrie je daná právomoc súdu vo veci zvýšenia základného bodového ohodnotenia rozhodnúť. Neobstojí tvrdenie vedľajšieho účastníka, že o určení základného bodového ohodnotenia týkajúceho sa zdravotných problémov v oblasti psychiatrie má rozhodovať Sociálna poisťovňa na základe zákona č. 461/2003 Z.z. Z vykonaného dokazovania (znaleckého posudku a výpovede znalca) mal za preukázané, že zdravotné problémy žalobcu v oblasti psychiatrie sú v príčinnej súvislosti s chorobou z povolania v podiele 1/3, t.j. 100 bodov vychádzajúc zo základného bodového ohodnotenia určeného znalcom 300 bodov. Bol toho názoru, že porucha sluchu u žalobcu spôsobená hlukom má progresivitu, že v budúcnosti bude dochádzať k ďalšiemu

zhoršovaniu jeho zdravotného stavu. U žalobcu, ktorý sa nachádza v strednom veku, došlo k výraznému obmedzeniu jeho spoločenského života, nemôže sa venovať svojim záľubám a v dôsledku choroby z povolania došlo u neho v podstatnej miere k zníženiu plnohodnotného prežívania života. Vychádzajúc z názoru, že dve zdravotné obmedzenia žalobcu je nutné posudzovať navzájom a v súvislostiach, mal za to, že sú splnené zákonné dôvody zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia a priznal žalobcovi zvýšenie základného bodového ohodnotenia na 50-násobok, t.j. sumu 1 650 000,-- Sk (450 bodov + 100 bodov = 550 bodov x 60,-- Sk = 33 000,-- Sk x 50-násobok) a z tejto sumy následne odpočítal už vyplatenú čiastku 54 000,-- Sk ako 100%-né zvýšenie základného bodového ohodnotenia už vyplatené Sociálnou poisťovňou. V prevyšujúcej časti teda žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., o trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O.s.p. a o povinnosti zaplatiť súdny poplatok podľa § 2 ods. 2 a § 4 ods. 1 písm. d/ zákona č. 71/1992 Zb.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 9. septembra 2009, sp. zn. 11 Co 68/2007 na odvolanie žalobcu, žalovaného a vedľajšieho účastníka rozsudok okresného súdu pokiaľ ide o povinnosť žalovaného zaplatiť žalobcovi 43 019,31 € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku potvrdil. V časti o zaplatenie 9 958,17 € zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietol. Rozhodnutie okresného súdu vo výroku o súdnom poplatku zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 2 150,96 € na účet Okresného súdu Košice II do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vzhľadom k tomu, že u žalobcu bola choroba z povolania – porucha sluchu spôsobená hlukom (strata sluchu vplyvom hluku) zistená 12. februára 2003 a vážne duševné poruchy diagnostikované pri vyšetrení 26. marca 2004, súd prvého stupňa pri posudzovaní výšky uplatneného nároku správne vychádzal z vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 19/1999 Z.z. (ďalej len vyhláška). Pochybil však čiastočne pri ustálení počtu bodov pre určenie výšky odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalobca pri odškodnení za sťaženie spoločenského uplatnenia okrem poruchy sluchu spôsobenej hlukom, žiadal zohľadniť aj duševné poruchy, ktoré podľa jeho názoru vznikli v priamej súvislosti s poruchou sluchu, pričom tieto psychické poruchy nie sú priamou chorobou z povolania, ale sú súčasťou jej následkov. Súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď pri určení základného počtu bodov k 450 bodom (za poruchu sluchu spôsobenú hlukom) mechanicky pripočítal 100 bodov, ako pomernú časť

odškodnenia za vzniknutú psychickú poruchu – posttraumatickú stresovú poruchu, súvisiacu s chorobou z povolania, keďže takýto postup nezodpovedá právnej úprave. S prihliadnutím na § 5 ods. 3 vyhlášky bolo možné s ohľadom na následok choroby z povolania prejavujúci sa na duševnom zdraví žalobcu, prekročiť – zvýšiť ustanovenú sadzbu (počet bodov alebo hornú hranicu bodového rozmedzia) za poruchu sluchu a to až do 20 % ustanovenej sadzby. V riešenej veci žalobca tým, že sa odmietol podrobiť hospitalizácii a vyšetreniu, neumožnil Klinike pracovného lekárstva posúdiť možnosť prekročiť ustanovenú sadzbu bodového hodnotenia za zistenú chorobu z povolania a dostal sa tak do procesnej situácie dôkaznej núdze. Keďže v dôsledku neposkytnutia súčinnosti zo strany žalobcu nebolo možné prekročiť ustanovenú sadzbu bodov za zistenú poruchu sluchu, mohol odvolací súd pri odškodnení sťaženia spoločenského uplatnenia vychádzať len zo základného počtu 450 bodov. Z hľadiska skutkového stavu bolo zistené, že žalobca v dôsledku choroby z povolania trpí poruchou sluchu, že choroba z povolania u neho bola zistená v produktívnom veku (49 rokov) a že v jej dôsledku bol od 11. decembra 2003 uznaný za invalidného a neschopného vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie, pričom v budúcnosti možno očakávať ďalšie zhoršovanie jeho zdravotného stavu. Došlo u neho k výraznému obmedzeniu spoločenského a rodinného života. Súd prvého stupňa prípad žalobcu dôvodne posúdil ako hodný osobitného zreteľa, keď v konaní mal preukázané okolnosti odôvodňujúce mimoriadne zvýšenie tohto odškodnenia. Záver súdu prvého stupňa, že zistené skutočnosti odôvodňujú zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky na 50-násobok je v úplnom súlade s uvedenými zásadami súdnej praxe a dostatočne zohľadňuje nepriaznivé dôsledky (popísané v odôvodnení napadnutého rozsudku), ktoré má poškodenie zdravia spôsobené žalobcovi na jeho životné úkony a na uspokojovanie i plnenie jeho životných a spoločenských potrieb. S prihliadnutím na uvedené (výška priznanej istiny) zmenil aj výrok o povinnosti zaplatiť súdny poplatok žalovaným.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie vedľajší účastník a navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a v časti náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za stratu sluchu vplyvom hluku vrátiť na ďalšie konanie, v časti za sťaženie spoločenského uplatnenia za psychickú poruchu konanie zastaviť a po právoplatnosti rozhodnutia postúpiť vec Sociálnej poisťovni. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. a/ O.s.p. a § 238 ods. 1 O.s.p. Namietal právomoc súdov s poukazom na zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Ďalej uviedol, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec, okrem nesprávneho výkladu § 251 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, súd

nesprávne posúdil aj splnenie požiadaviek na mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., keď svoje rozhodnutie založil na skutkovom zistení, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní a ktorým sa odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Rozsudok odvolacieho súdu považuje preto za nepreskúmateľný.

Žalovaný s dovolaním vedľajšieho účastníka a jeho dôvodmi súhlasil.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania – vedľajší účastník (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci pokiaľ ide o potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, t.j. dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, nesmeruje ani proti rozsudku, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu, nakoľko dovolací súd v tejto veci doposiaľ nerozhodoval, dovolanie nebolo podané ani proti potvrdzujúcemu rozsudku s vyslovením prípustnosti dovolania v jeho výroku, ani proti

potvrdzujúcemu rozhodnutiu vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky; dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na námietky dovolateľa a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto väd. Dovolanie je totiž prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku aj uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Pokiaľ ide o procesné vady podľa § 237 písm. b/ až g/ O.s.p., ktoré dovolateľ v dovolaní nenamietal, tieto v dovolacom konaní nevyšli najavo, preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Pokiaľ ide o procesnú vadu podľa § 237 písm. a/ O.s.p., namietanú v dovolaní, dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní sa rozhodlo vo veci, ktorá ne/patrí do právomoci súdov a dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné ani podľa tohto ustanovenia, nakoľko existenciu procesnej vady podľa § 237 písm. a/ O.s.p. v konaní nezistil.

V predmetnej veci bola 12. februára 2003 zistená u žalobcu choroba z povolania – strata sluchu vplyvom hluku. V dôsledku neustále zhoršujúceho sa zdravotného stavu bolo následne zistené, že súčasťou choroby z povolania sú aj vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií, ktoré sú v priamej súvislosti s poruchou sluchu, pričom však tieto psychické poruchy nie sú priamou chorobou z povolania, ale sú súčasťou jej následkov.

Rozhodovanie o nárokoch na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, o náhrade za stratu

na dôchodku a o náhrade nákladov na výživu pozostalých, vzniknutých z pracovných úrazov alebo chorôb z povolania do 31. decembra 2003, patrí do právomoci súdu, aj keď nároky boli uplatnené po účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov [(Rc) 14 Co 15/2005]. Z uvedeného je zrejmé, že v danej veci bola daná právomoc súdu na prejednanie a rozhodnutie veci.

Pokiaľ ide o napadnuté zmeňujúce výroky rozhodnutia odvolacieho súdu, t.j. v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá a uložená povinnosť žalovanému zaplatiť súdny poplatok, je potrebné uviesť, že dovolanie je voči zmeňujúcemu rozsudku, uzneseniu prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p., § 239 ods. 1 O.s.p.). K podaniu dovolania je subjektívne legitimovaný účastník, avšak nie každý účastník môže dovolanie podať. Subjektívnym predpokladom na podanie dovolania je to, že napadnuté rozhodnutie súdu odvolacieho súdu vyznelo v neprospech dovolateľa. Neprospech sa spravidla prejavuje v neúspechu vo veci samej alebo v rozhodnutí procesnej povahy, ktoré znamená pre účastníka ujmu. Rozhodujúcim pritom je výrok rozhodnutia. Pri tomto posudzovaní tiež nemožno brať do úvahy subjektívne presvedčenie účastníka konania, ale len objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím súdu mu bola spôsobená určitá, aj nie príliš významná ujma. Uvedenými výrokmi rozhodnutia odvolacieho súdu nebola dovolateľovi spôsobená žiadna ujma na jeho právach.

Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, že prípustnosť dovolania nie je daná ani podľa § 237 O.s.p., ani podľa § 238 O.s.p., § 239 O.s.p. a dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 218 ods. 1 písm. b/, c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol bez toho, aby preskúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

V dovolacom konaní účastníkom nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, nakoľko vedľajší účastník v dovolacom konaní nebol úspešný, žalovaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania nepodal a žalobcovi žiadne trovy

v dovolacom konaní nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2010

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová